

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Syvende Afdeling)

3. september 2015*

»Præjudiciel forelæggelse — tilnærmelse af lovgivningerne — kosmetiske produkter — forbrugerbeskyttelse — forordning (EF) nr. 1223/2009 — anvendelsesområde — farvekontaktlinser med motiver og uden styrke — angivelse på emballagen, som betegner det omhandlede produkt som værende et kosmetisk produkt — forbrugerbeskyttelse«

I sag C-321/14,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Landgericht Krefeld (Tyskland) ved afgørelser af 4. juni og 4. august 2014, indgået til Domstolen henholdsvis den 4. juli og 11. august 2014, i sagen:

Colena AG

mod

Karnevalservice Bastian GmbH,

har

DOMSTOLEN (Syvende Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.-C. Bonichot, og dommerne A. Arabadjiev og C. Lycourgos (refererende dommer),

generaladvokat: N. Jääskinen

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Karnevalservice Bastian GmbH ved Rechtsanwalt C. Ballke
- den tjekkiske regering ved M. Smolek og S. Šindelková, som befuldmægtigede
- den franske regering ved F. Gloaguen og D. Colas, som befuldmægtigede
- Europa-Kommissionen ved G. Wilms og P. Mihaylova, som befuldmægtigede,

* Processprog: tysk.

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1223/2009 af 30. november 2009 om kosmetiske produkter (EUT L 342, s. 59).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet inden for rammerne af en sag mellem Colena AG (herefter »Colena«) og Karnevalservice Bastian GmbH (herefter »Karnevalservice«) vedrørende sidstnævntes markedsføring af farvekontaktlinser med motiver og uden styrke (herefter »de omhandlede kontaktlinser«)

EU-retten

- 3 I sjette betragtning til forordning nr. 1223/2009 anføres følgende:

»Denne forordning vedrører kun kosmetiske produkter og ikke lægemidler, medicinsk udstyr eller biocidholdige produkter. Afgrænsningen bygger især på en detaljeret definition af de kosmetiske produkter, som både henviser til produkternes anvendelsesområde og til formålet med deres anvendelse.«

- 4 Denne forordnings syvende betragtning har følgende ordlyd:

»Vurderingen af, om et produkt er et kosmetisk produkt, skal foretages på grundlag af en vurdering af de enkelte produkter under hensyntagen til alle deres egenskaber. [...]«

- 5 Den nævnte forordnings artikel 1 med overskriften »Anvendelsesområde og formål« fastsætter:

»Ved denne forordning indføres der regler for alle kosmetiske produkter, som gøres tilgængelige på markedet, med det formål at sikre et velfungerende indre marked og et højt niveau for beskyttelse af menneskers sundhed.«

- 6 Samme forordnings artikel 2 med overskriften »Definitioner« bestemmer i stk. 1:

»I denne forordning forstås ved:

- a) »kosmetiske produkter«: ethvert stof eller enhver blanding, der er bestemt til at komme i kontakt med dele af det menneskelige legemes overflade (hud, hovedhår og anden hårvækst, negle, læber og ydre kønsorganer) eller med tænderne og mundens slimhinder, udelukkende eller hovedsageligt med henblik på at rense og parfumere dem, at ændre deres udseende, at beskytte dem, holde dem i god stand eller korrigere kropslugt
- b) »stof«: et grundstof og forbindelser heraf, naturligt eller industrielt fremstillet, herunder sådanne tilsætningsstoffer, som er nødvendige til bevarelse af stoffets stabilitet, og sådanne urenheder, som følger af fremstillingsprocessen, bortset fra opløsningsmidler, der kan udskilles, uden at det påvirker stoffets stabilitet eller ændrer dets sammensætning
- c) »blanding«: en blanding eller opløsning, der er sammensat af to eller flere stoffer

[...]«

- 7 Under overskriften »Mærkning« fastsættes det i artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 1223/2009 i det væsentlige, at kosmetiske produkter kun gøres tilgængelige på markedet, hvis der på disse produkters beholder og emballage med uudslettelige, letlæselige og synlige bogstaver er anført en række oplysninger, såsom bl.a. (firma)navn og adresse for den ansvarlige person, det nominelle indhold på pakningstidspunktet, den dato, indtil hvilken det kosmetiske produkt under hensigtsmæssige opbevaringsvilkår bibeholder sin oprindelige virkning, særlige forsigtighedsregler, fabrikationsseriens nummer eller referenceangivelse til identifikation af det kosmetiske produkt samt en liste over bestanddele.

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 8 Karnevalservice markedsfører de omhandlede kontaktlinser i Tyskland. Disse produkter markedsføres ikke med henblik på at korrigere nedsat syn, men skal derimod ændre brugerens udseende, navnlig ved festlige lejligheder. De omhandlede kontaktlinsers emballage omfatter følgende angivelse: »kosmetisk øjertilbehør underlagt kosmetikdirektivet«.
- 9 Den 24. oktober 2013 indgav Colena en begæring om foreløbige forholdsregler til Landgericht Krefeld (landsretten i Krefeld), som tilsigtede, at denne ret nedlagde forbud mod, at Karnevalservice markedsførte de omhandlede kontaktlinser uden at visse oplysninger, der var fastlagt ved artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 1223/2009, fremgik af emballagen. Ved afgørelser af 29. oktober 2013 og af 11. december 2013 frifandt denne ret Karnevalservice, idet den fandt, at de omhandlede kontaktlinser ikke kunne kvalificeres som »kosmetiske produkter« som omhandlet i denne forordning, og at sidstnævnte følgelig ikke fandt anvendelse.
- 10 Colena iværksatte appel til prøvelse af denne afgørelse ved Oberlandesgericht Düsseldorf (den regionale appelret i Düsseldorf). Ved afgørelse af 9. januar 2014 ændrede denne ret afgørelsen truffet af Landgericht Krefeld og tog begæringen om foreløbige forholdsregler til følge, idet den udtalte, at de omhandlede kontaktlinser på trods af det forhold, at de ikke kunne kvalificeres som »kosmetiske produkter« i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i forordning nr. 1223/2009, ikke desto mindre skulle underlægges denne forordnings bestemmelser på grund af den angivelse, der var anført på deres emballage, hvorefter disse kontaktlinser udgjorde »kosmetisk øjertilbehør underlagt kosmetikdirektivet«, og som gav enhver »almindeligt oplyst, opmærksom og velunderrettet gennemsnitsforbruger« i henhold til tysk ret det indtryk, at der faktisk var tale om et kosmetisk produkt i den nævnte forordnings forstand.
- 11 Den 30. januar 2014 rejste Karnevalservice indsigelse mod denne afgørelse ved den forelæggende ret, som skal træffe afgørelse om spørgsmålet om rigtigheden af de foreløbige forholdsregler, som Oberlandesgericht Düsseldorf har iværksat.
- 12 I anmodningen om præjudiciel afgørelse har den forelæggende ret anført, at besvarelsen af spørgsmålet om, hvorvidt et produkt, som ikke er et kosmetisk produkt som omhandlet i forordning nr. 1223/2009, ikke desto mindre skal opfylde sidstnævntes krav, da der på emballagen er anført en angivelse, der betegner det som værende et kosmetisk produkt »underlagt kosmetikdirektivet«, er af afgørende betydning for løsningen af den sag, som verserer for den. Den afgørelse, der blev truffet i appelsagen af Oberlandesgericht Düsseldorf, som ændrer den forelæggende rets modsatte afgørelse, og det forhold, at der findes modstridende afgørelser truffet af Landgericht Essen (landsretten i Essen), vidner nemlig om en usikkerhed i national retspraksis for så vidt angår rækkevidden af anvendelsesområdet for forordning nr. 1223/2009.

- 13 Den forelæggende ret har desuden bemærket, at der findes modstridende retsafgørelser i Tyskland med hensyn til spørgsmålet, om kontaktlinser som de i hovedsagen omhandlede henhører under anvendelsesområdet for forordning nr. 1223/2009 eller ej. Den er af den opfattelse, at besvarelsen af et sådant spørgsmål ligeledes er af afgørende betydning for den afgørelse, der skal træffes i den sag, som verserer for den.
- 14 Under disse omstændigheder har Landgericht Krefeld besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Skal [forordning] nr. 1223/2009 [...] fortolkes således, at et produkt, der ikke falder ind under denne forordning, skal opfylde kravene [deri], alene fordi det på yderemballagen meddeles, at der er tale om et »kosmetisk øjertilbehør underlagt [...] kosmetikdirektivet«?
- 2) Skal [forordning] nr. 1223/2009 [...] fortolkes således, at såkaldte motivkontaktlinser uden styrke er omfattet af denne forordnings anvendelsesområde?»

Om de præjudicielle spørgsmål

- 15 Med de præjudicielle spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om forordning nr. 1223/2009 skal fortolkes således, at de omhandlede kontaktlinser er omfattet af denne forordnings anvendelsesområde enten med den begrundelse, at de opfylder de betingelser, der er fastsat for at henhøre under dette anvendelsesområde, eller, såfremt dette ikke er tilfældet, at deres emballage omfatter angivelsen »kosmetisk øjertilbehør underlagt kosmetikdirektivet«.
- 16 For at afgøre, om et produkt er omfattet af anvendelsesområdet for forordning nr. 1223/2009, skal der henvises til denne forordnings artikel 1, der fastsætter, at den har til formål at indføre regler for »alle kosmetiske produkter, som gøres tilgængelige på markedet«. Denne artikel suppleres med en definition af begrebet »kosmetiske produkter«, som fremgår af nævnte forordnings artikel 2, stk. 1, litra a).
- 17 Sammenholdes disse to bestemmelser, fremgår det, at forordning nr. 1223/2009 finder anvendelse på alle de produkter, der svarer til den definition, der fremgår af denne forordnings artikel 2, stk. 1, litra a), og udelukkende på disse produkter. Da den præciserer, at den nævnte forordning har til formål at indføre en lovgivningsmæssig ramme, som alle kosmetiske produkter er underlagt, begrænser dens artikel 1 nemlig den nævnte forordnings anvendelsesområde til disse produkter alene, idet denne afgrænsning efterfølgende præciseres ved den detaljerede definition af begrebet »kosmetiske produkter«, som er indeholdt i den nævnte artikel 2.
- 18 Denne konklusion underbygges af sjette betragtning til forordning nr. 1223/2009, der, selv om den navnlig vedrører sondringen mellem kosmetiske produkter på den ene side, og lægemidler, medicinsk udstyr samt biocidholdige produkter på den anden side, præciserer, at denne forordning »kun [vedrører] kosmetiske produkter«.
- 19 Det skal derfor undersøges, om de omhandlede kontaktlinser opfylder alle de kriterier, der er anført i definitionen af begrebet »kosmetiske produkter«, der er omhandlet i artikel 2, stk. 1, litra a), i forordning nr. 1223/2009. Som det fremgår af denne bestemmelse, hviler den nævnte definition på tre kumulative kriterier, nemlig for det første kriteriet om det omhandlede produkts art (stof eller blanding af stoffer), for det andet kriteriet om den del af det menneskelige legeme, der er bestemt til at komme i kontakt med dette produkt, og for det tredje kriteriet om det formål, der forfølges ved anvendelsen af det nævnte produkt.

- 20 Hvad angår det første kriterium om det omhandlede produkts art bemærkes, at artikel 2, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1223/2009 definerer begrebet »stof« som værende »et grundstof og forbindelser heraf, naturligt eller industrielt fremstillet, herunder sådanne tilsætningsstoffer, som er nødvendige til bevarelse af stoffets stabilitet, og sådanne urenheder, som følger af fremstillingsprocessen, bortset fra opløsningsmidler, der kan udskilles, uden at det påvirker stoffets stabilitet eller ændrer dets sammensætning«. Denne forordnings artikel 2, stk. 1, litra c), fastsætter, at ordet »blanding« skal forstås som »en blanding eller opløsning, der er sammensat af to eller flere stoffer«. Henset til de objektive egenskaber ved de omhandlede kontaktlinser, der gør det muligt at kvalificere disse som »genstande«, kan disse ikke anses for at være et »stof« eller en »blanding« i denne bestemmelses forstand.
- 21 Hvad angår det andet kriterium opregner artikel 2, stk. 1, litra a), i forordning nr. 1223/2009 i definitionen af »kosmetiske produkter« de dele af det menneskelige legeme, der er bestemt til at komme i kontakt med et sådant produkt. Denne opregning er udtømmende, hvilket klart fremgår af denne bestemmelses detaljerede og præcise ordlyd, og det forhold, at EU-lovgiver har afholdt sig fra enhver redaktionel tilføjelse af ord såsom »ligesom«, »f.eks.«, »bl.a.«, »osv.«, der kunne have vidnet om, at den nævnte opregning blot havde en eksemplificerende karakter. De omhandlede kontaktlinser placeres imidlertid på øjets hornhinde, som på ingen måde er nævnt i denne udtømmende opregning og ikke fremgår af en anden bestemmelse i forordning nr. 1223/2009. Det følger deraf, at de omhandlede kontaktlinser ikke opfylder dette andet kriterium.
- 22 Hvad angår det tredje kriterium om det formål, der forfølges ved anvendelsen af produktet, bemærkes, at idet de omhandlede kontaktlinser har til funktion at ændre udseendet af hornhinden, hvorpå de placeres, har de ikke udelukkende eller hovedsageligt til funktion at rense, parfumere, ændre udseendet af, beskytte eller holde en af delene af legemet, der er opregnet i artikel 2, stk. 1, litra a), i forordning nr. 1223/2009, i god stand eller korrigerer kropslugt. Dette kriterium kan følgelig ikke være opfyldt.
- 23 Det følger heraf, at de omhandlede kontaktlinser, på grundlag af en vurdering, som i overensstemmelse med syvende betragtning til forordning nr. 1223/2009 tager hensyn til alle egenskaberne ved disse kontaktlinser, ikke opfylder nogen af de tre kumulative kriterier, som skal være opfyldt for at svare til definitionen af »kosmetiske produkter«, der er omhandlet i denne forordnings artikel 2, stk. 1, litra a). Det skal derfor konstateres, at de omhandlede kontaktlinser ikke kan kvalificeres som »kosmetiske produkter« som omhandlet i denne definition og følgelig ikke kan være omfattet af den nævnte forordnings anvendelsesområde.
- 24 Der kan ikke rejses tvivl om denne konklusion på grund af angivelsen på de omhandlede kontaktlinsers emballage, hvorefter der er tale om »kosmetisk øjertilbehør underlagt kosmetikdirektivet«.
- 25 I modsætning til det valg, som EU-lovgiver har truffet for andre produkter, navnlig lægemidler, indeholder definitionen i artikel 2, stk. 1, litra a), i forordning nr. 1223/2009 ingen kategori af kosmetiske produkter ved »præsentation«, som gør det muligt retligt at kvalificere et produkt som værende et »kosmetisk produkt« med den ene begrundelse, at dette præsenteres som et sådant.
- 26 Denne vurdering berører imidlertid ikke en eventuel anvendelse af regler, der gør det muligt for de kompetente myndigheder at efterprøve, om angivelsen på de omhandlede kontaktlinsers emballage, hvorefter der er tale om »kosmetisk øjertilbehør underlagt kosmetikdirektivet«, ikke udgør en vildledende handelspraksis.
- 27 Henset til alle de ovenstående betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvares med, at forordning nr. 1223/2009 skal fortolkes således, at de omhandlede kontaktlinser ikke er omfattet af denne forordnings anvendelsesområde uanset det forhold, at deres emballage omfatter angivelsen »kosmetisk øjertilbehør underlagt kosmetikdirektivet«.

Sagens omkostninger

- 28 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Syvende Afdeling) for ret:

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1223/2009 af 30. november 2009 om kosmetiske produkter skal fortolkes således, at farvekontaktlinser med motiver og uden styrke ikke er omfattet af denne forordnings anvendelsesområde uanset det forhold, at deres emballage omfatter angivelsen »kosmetisk øjertilbehør underlagt kosmetikdirektivet«.

Underskrifter